20/12/2021

Ναυπάκτου Ιερόθεος: Η ολοκλήρωση του ανολοκλήρωτου της Επανάστασης του 1821

/ Ελλάδα 1821 - 2021

Στην παρουσίαση του βιβλίου του Γιώργου Καραμπελιά με τίτλο: «1821-2021, Ρέκβιεμ ή Αναγέννηση;» παρέστη -προσκεκλημένος του συγγραφέως- ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεος, ο οποίος και καταθέτει δημοσίως την βιβλιοκριτική του, τονίζοντας ότι ο Γιώργος Καραμπελιάς είναι ίσως ο μόνος Έλληνας, που ασχολήθηκε σε βάθος για την επέτειο των 200 χρόνων από την Επανάσταση του 1821 σε τέτοιο ιστορικό μέγεθος και με τέτοια επιμονή για πολλά χρόνια. «Και αυτό δεν το έκανε γράφοντας εκθέσεις ιδεών, αλλά με συγκροτημένο τεκμηριωμένο λόγο και ολοκληρωμένη γραφή, με στέρρεη σκέψη και κυρίως με ανάλυση των γεγο-νότων και επίκληση ἐεπιχειρημάτων από ιστορικές έρευνες άλλων ιστορικών.

Διαβάστε την βιβλιοκριτική:

Εὐχαριστῶ γιά τήν πρόσκληση νά παραστῶ στήν σημερινή παρουσίαση τοῦ νέου βιβλίου τοῦ Γιώργου Καραμπελιᾶ, καί νά εἶμαι ἕνας ἀπό τούς παρου-σιαστές του.

Ὁ τίτλος τοῦ νέου βιβλίου τοῦ Γιώργου Καραμπελιᾶ «1821-2021, Ρέκβιεμ ἤ Ἀναγέννηση;» περικλείει ὅλο τό περιεχόμενό του. Δέν εἶναι εὔκολο νά παρουσιάση κανείς μέ ἕνα μικρό τίτλο τριῶν λέξεων καί δύο ἀριθμῶν τό περιεχόμενο περίπου 350 πυκνῶν σελίδων, μεγάλου μεγέ-θους. Αὐτό ἔγινε κατορθωτό ἀπό τά χαρί-σματα τοῦ συγγραφέα τοῦ βιβλίου αὐτοῦ καί δεί-χνει τίς ἱκα-νότητές του.

Διάβασα μεγάλο μέρος τοῦ βιβλίου, ἀνάλογα μέ τά ὅσα μέ ἐνδιέ-φεραν, καί κατέληξα σέ μερικές ἐντυπώσεις τίς ὁποῖες κατα-γράφω, μέ τήν αἴσθηση ὅτι ἴσως ἀδικήσω τόσο τό βιβλίο ὅσο καί τόν συγγραφέα του.

1. Κατ’ ἀρχάς σημειώνω ὅτι ὁ Γιῶργος Καραμπελιᾶς εἶναι ἴσως ὁ μόνος Ἕλληνας πού ἀσχολήθηκε σέ βάθος γιά τήν ἐπέτειο τῶν 200 χρόνων ἀπό τήν Ἐπανάσταση τοῦ 1821 σέ τέτοιο ἱστορικό μέγεθος καί μέ τέτοια ἐπιμονή γιά πολλά χρόνια. Καί αὐτό δέν τό ἔκανε γράφοντας ἐκθέσεις ἰδεῶν, ἀλλά μέ συγκροτημένο τεκμηριωμένο λόγο καί ὁλοκληρωμένη γραφή, μέ στέρρεη σκέψη καί κυρίως μέ ἀνάλυση τῶν γεγο-νότων καί ἐπίκληση ἐπιχειρημάτων ἀπό ἱστορικές ἔρευνες ἄλλων ἱστορικῶν.

Ὅταν κανείς ἀναλύει τέτοια ἱστορικά γεγονότα μέσα ἀπό ἰδεο-λογικά ἐπι-χειρήματα καί πρόχειρους στοχασμούς δείχνει τό ἐπί-πεδο τοῦ ἐσωτερικοῦ του κόσμου καί τήν ἔλλειψη σεβασμοῦ τόσο στά γεγο-νότα πού ὑποτίθεται ἐκθέτει ὅσο καί στούς ἀναγνῶστες στούς ὁποίους ἀναφέρεται.

Ὁ Γιῶργος Καραμπελιᾶς ἔχει ἐκδώσει πολλά βιβλία γιά νά τιμήση τήν ἐπέτειο αὐτή. Θά ἀναφέρω μερικά ἀπό αὐτά τά πιό χαρακτη-ριστικά.

Ἀρχίζει ἀπό τό 1204, πού ἔγινε ἡ πτώση τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτο-κρατορίας στούς Φράγκους, ὁπότε ἄρχισε ἡ Φραγκοκρατία, μέ τό βιβλίο του «ἡ διαμόρφωση τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ α΄ τόμος 1204». Συνέχισε καί μέ ἄλλα βιβλία, ὅπως «Ἡ διαμόρφωση τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ β΄ τόμος 1821», «Κοινωνικές συγκρούσεις καί διαφωτισμός στήν προεπαναστατική Σμύρνη», «Ἡ ἀνολοκλή-ρωτη Ἐπανάσταση τοῦ Ρήγα» πού εἶναι καί βραβεῖο τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, «Συνωστισμένες στό Ζάλογγο, Σουλιῶτες», «Ἐκκλησία καί γένος ἐν αἰχμαλωσίᾳ», «Ἡ Φιλική Ἑταιρεία» καί τό παρουσιαζόμενο σήμερα βιβλίο «1821-2021, Ρέκβιεμ ἤ Ἀναγέννηση;».

Φαίνεται ὅτι ἀσχολεῖται ἐνδελεχῶς μέ τήν περίοδο ἀπό τό 1204 πού τό Γένος μας ὑποδουλώθηκε στούς Φράγκους μέ τήν Φραγκο-κρατία, τήν περίοδο ἀπό τό 1453 πού εἶναι ἡ Τουρ-κοκρατία καί τήν περίοδο ἀπό τήν Ἐπανάσταση τοῦ 1821 μέχρι σήμερα. Διατρέχει ὅλη αὐτήν τήν περίοδο μέ ὀξύτατη κριτική στούς Ἐθνοα-ποδομητές, μέ ἐπιχειρήματα παραπέμποντας σέ βιβλία ἱστορικῶν καί μέ συμπε-ρά-σματα καί συνθετικές ἀπόψεις πού τόν καθιστοῦν κάτοχο ὅλης τῆς

ἱστορικῆς γνώσης, ἀλλά καί μέ προτάσεις γιά τό μέλλον.

Μέσα σέ αὐτήν τήν προοπτική ἐντάσσω καί τό βιβλίο του «Ἡ ἀποστασία τῶν διανοουμένων», μέ τό ὁποῖο ἀσκεῖ σοβαρή καί ὀξεία κριτική στήν «ἐθνοαπο-δομητική ἱστοριογραφία». Μέσα στά κεφάλαια αὐτοῦ τοῦ βιβλίου θά βρῆ κανείς σημαντικές ἀναφορές στήν Ἐπανά-σταση τοῦ 1821, ὅπως γιά παράδειγμα «τά δάνεια τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ ’21». Μεταξύ τῶν ἄλλων κρίνει, μέ χρήση τῆς βιβλιο-γραφίας καί τοῦ ἰσχυροῦ μυαλοῦ του, τίς ἀπόψεις τοῦ Στέλιου Ράμφου γιά τήν συσχέτιση τῆς Ἑλληνικῆς κρίσης μέ τήν μή ἀποδοχή τοῦ «προτε-σταντικοῦ χρόνου», καί γιά τήν λύση πού εἶναι ἡ κατε-δάφιση τοῦ ἑλλη-νορθοδόξου κοσμο-συστήματος καί ἡ ἐσπευσμένη προσχώ-ρηση στό προ-τεσταντικό κοσμοείδωλο τοῦ εὐρωπαϊκοῦ βορρά και τῆς Ἀμερικῆς. Ὅπως, ἐπίσης, κρίνει καί τίς ἀπόψεις τοῦ Χρήστου Γιανναρᾶ περί «νεο-οθωμανισμοῦ» μέσω τῆς «οἰκουμενικότητας τοῦ ἑλληνισμοῦ» καί «τῆς περιφρόνησης πρός τό ἑλληνικό ἔθνος καί κράτος».

Ὁ Γιῶργος Καραμπελιᾶς εἶναι ἕνας σύγχρονος Ἕλληνας πού ἀποδέχεται τήν διαχρονική παράδοση τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καί μέ τήν Ρωμηοσύνη, ἄν καί δέν ἀσχολεῖται ἐμφανῶς μέ αὐτήν, ἀναγνωρίζει ὅμως τό Βυζάντιο καί τήν Τουρκοκρατία ὡς ἄμεσο πρόγονο τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων, χαίρεται γιά τήν συγκρότηση τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ Κράτους, παρά τίς διχό-νιες καί τά ἐλαττώματα καί προσβλέπει στόν ὑγιῆ κοσμο-πολίτικο Ἑλληνισμό.

2. Ἐπειδή μέ ἐνδιαφέρει ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖον κάποιος γράφει γιά ἱστορικά θέματα, γι’ αὐτό διάβασα πρόσφατα ἕνα βιβλίο τῆς καθηγήτριας Ἐλπί-δας Βόγλη μέ τίτλο «Τί πρέπει νά γνωρίζει ὁ ἱστορικός γιά τήν ἐπι-στήμη καί τό ἐπάγγελμά του;» Μεταξύ τῶν ἄλλων διάβασα καί τά σχετικά μέ τήν ἱστορική ἔρευνα καί τήν καταγραφή της καί γιά τούς κανόνες πού τήν διέπει. Ὅπως κάθε ἐπιστήμη, ἔτσι καί ἡ ἐπιστήμη τῆς ἱστορίας διακρίνεται ἀπό τίς κατάλληλες προϋποθέσεις.

Ἡ ἱστορία ἀναγνωρίσθηκε ὡς ἐπιστήμη στίς ἀρχές τοῦ 19ου αἰώνα, καί εἶναι φυσικό ὅτι πρέπει νά διακρίνη κανείς τήν «ἐπιστη-μονική ἱστορία» ἀπό τίς «ἐρασιτεχνικές μορφές της».

Ὁ ἐπιστήμων ἱστορικός «δέν γράφει τήν ἱστορία ἀπό τήν φαν-τασία του, ἀλλά μέ βάση τίς πηγές του».

Τί, ὅμως, εἶναι οἱ πηγές τοῦ ἐπιστήμονος ἱστορικοῦ; Κατά τόν Ντυφώ καί τόν Μαζουέλ πηγές εἶναι «τό σύνολο τῶν ἰχνῶν πού ἔχουν ἀφήσει οἱ φορεῖς τῆς δράσης στό παρελθόν καί πάνω στά ὁποῖα ὁ ἐρευνητής στηρίζει τή δουλειά του». Πρόκειται γιά ἔγγρα-φα, κείμενα, ἐπιγραφές, εἰκόνες, διατροφικά κατάλοιπα,

τοπωνύμια, χάρτες, ἐφημε-ρί-δες, μνημεῖα, νομίσματα, προφορικές μαρτυρίες καί κάθε ἄλλου εἴδους γραπτά ἤ μή γραπτά ντοκουμέντα.

Ἐπειδή γίνεται λόγος γιά τίς πηγές τοῦ ἱστορικοῦ πού εἶναι τό ὑλικό τῆς ἔρευνάς του, πρέπει νά σημειωθῆ ὅτι οἱ πηγές χωρί-ζονται σέ «πρωτογενεῖς», πού εἶναι ἡ πρώτη ὕλη τῆς ἱστορίας», ἤτοι τό Ἀρχεῖο τῶν Ἀγωνιστῶν, ἡ ἀλληλογρα-φία μεταξύ τους, καί σέ «δευτερογενεῖς» πηγές πού εἶναι κάθε προσέγγιση στά ἱστορικά γεγονότα πού προσεγγίζονται ἀπό μεταγενέστερους ἱστορικούς.

Φυσικά, ὁ ἱστορικός πρέπει νά διαθέτη τήν ἱκανότητα καί τήν πείρα νά κάνη «φιλολογική κριτική τῶν πηγῶν», δηλαδή ὁ ἱστορικός δέν πρέπει νά κρίνη αὐθαίρετα καί ὑπο-κει-μενικά τό παρελθόν, ἀλλά νά ἀντιληφθῆ αὐτό πού συνέβη. Πρέπει νά γίνη «συστηματική παραπομπή γιά τεκμηρίωση τοῦ ἱστο-ρικοῦ γεγονότος». Πρέπει νά προσέχη ἰδιαίτερα στόν τρόπο τῆς κρίσεως τῶν γεγονότων γιατί «κάθε θεωρητικός συλλογισμός ἄχρηστος», εἰσάγει τήν ὑπο-κειμε-νικότητα, ἡ ὁποία διαστρέφει τά γεγονότα.

Τό πραγματικό πρόβλημα τοῦ ἱστορικοῦ εἶναι νά ἀναζητήση τρόπους πού θά τοῦ ἐπιτρέψουν νά διαχειριστῆ τήν γνώση του, δηλαδή νά ἀξιοποιήση τά «κομμάτια» τοῦ πάζλ, πού ἔχει στήν διάθεσή του.

Ὁ ἐπιστήμονας ἱστορικός γνωρίζει καλά ὅτι ὑπάρχει μιά ἰδιαίτερη πορεία ἀπό τήν ἔρευνα καί τήν «ἀνακάλυψη» τῶν γεγο-νότων στήν ἱστορική συγγρα-φή. Ὑφίστανται οἱ κίνδυνοι νά γράφη κανείς μιά ἱστορία «ὡς συρραφή γεγο-νότων χωρίς νόημα» ἤ νά γράφη ἱστορία μέσα «ἀπό τήν προοπτική τῆς προπαγάνδας», ἤ νά γράφη μιά «ἱστορική μυθοπλασία», ὅταν τά γεγονότα χρησιμο-ποιοῦνται «γιά διακοσμητικό μόνο σκοπό». Ἐπίσης, εἶναι ἀπαραίτητο νά γίνη μιά «συστηματική ὀργάνωση τῶν πληροφο-ριῶν» μέ τήν ὁποία ἐμπλουτίζει κανείς «τά τμήματα ἑνός δομη-μένου κειμένου».

Ἔτσι, ἕνας βασικός κανόνας ἑνός καλοῦ ἱστορικοῦ εἶναι ὅτι βρίσκεται στό μέσον μεταξύ τοῦ σταδίου τῆς ἔρευνας καί τῆς συγγραφῆς, καί γι’ αὐτό γνωρίζει ὅτι ἀπό τό μεγάλο πλῆθος τῆς ἔρευνάς του, θά χρησιμοποιήση ἕνα τμῆμα, ἐνῶ τά ὑπόλοιπα στοι-χεῖα θά τόν βοηθήσουν σιωπηλά νά κατανοήση τό βάθος αὐτοῦ πού μελετᾶ.

Αὐτό σημαίνει ὅτι ὅταν μετά πού θά μελετήση ὁ ἱστορικός τίς πηγές του, θά καταγράψη τά ἱστορικά γεγονότα, ἀνασυν-θέτοντας τό παρελθόν, αὐτή ἡ ἀνασύνθεση «εἶναι κατάβαση συγκριτική». Δηλαδή, δέν μπορεῖ ὁ ἱστορικός νά μελετήση σέ βάθος μιά δεδομένη ἐθνική ἤ τοπική κοινωνία σέ κάποιο τμῆμα τοῦ παρελθόντος, ἄν τήν ἀπομονώση ἀπό τό εὐρύτερο περιβάλλον της.

Ἔκανα αὐτήν τήν μικρή ἀναφορά γιά νά γίνη ἀντιληπτό ὅτι ἡ καταγραφή τῆς

ἱστορίας δέν μπορεῖ νά γίνη μέσα ἀπό ἀτομικές πεποιθήσεις καί ἰδεολογίες, ἀλλά κατά τό μᾶλλον ἤ ἧττον ἀντι-κειμενικά, δηλαδή μετά ἀπό ἔρευνα στίς πηγές καί τήν συγγραφή κάτω ἀπό τήν ἀπαραίτητη γνώση καί χρήση τῶν ἰδιαιτέρων κανό-νων τῆς ἐπιστήμης τῆς ἱστορίας.

Θεωρῶ ὅτι ὁ Γιῶργος Καραμπελιᾶς, ἄν καί δέν ἀνήκη στόν κύκλο τῶν κατ' ἐπάγγελμα ἐπιστημόνων, ὅμως ἐργάζεται ἐπιστημονικά, χρησιμοποιεῖ τίς πηγές του καί καταγρά-φει τήν ἔρευνά του μέ κανόνες, καί δυνατά ἐπιχειρήματα, γι' αὐτό κρίνει καί τούς ἐθνομηδενιστές, οἱ ὁποῖοι γράφουν ἱστορία, κάτω ἀπό ἰδεολογικές ἀγκυλώσεις, πού γίνονται ἰδεοληπτικές.

3. Εἶναι φανερό ὅτι ὁ τίτλος τοῦ ἔργου «1821-2021 Ρέκβιεμ ἤ Ἀνα-γέννηση;» δείχνει τήν προβληματική τῶν σκέψεων τοῦ συγγραφέα του. Τόν ἀπασχολεῖ αὐτό τό ἱστορικό γεγονός, τό ἐντάσσει σέ ὅλη τήν ἱστορική διαδρομή τῶν Ἑλλήνων, πού προηγήθηκε τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 καί ἀκολούθησε μετά ἀπό αὐτήν. Δέν παραμένει στό γεγονός τῆς ἐνάρξεως τῆς Ἐπαναστάσεως, ἀλλά βλέπει τά προηγηθέντα καί τά ἀκολουθή-σαντα γιά νά τό φωτίση στήν ὁλότητά του. Ἡ εἰσαγωγή τοῦ βιβλίου καλύπτει ὅλη τήν γόνιμη καί δυναμική προοπτική του.

Ἡ ἐπέτειος ἑνός γεγονότος γίνεται ἤ ὡς μνημόσυνο ἤ ὡς αἰτία γιά μιά ἀνα-γέννηση. Ὁ συγγραφεύς τοῦ παρόντος πονήματος ἐπιμένει στό δεύτερο σκέλος, δηλαδή τήν «ἀναγέννηση». Πρέπει κανείς νά δῆ ὅλα αὐτά τά γεγονότα μέσα ἀπό τήν προοπτική τῆς ἀναγεννή-σεως στήν σύγχρονη πραγματικότητα. Καί αὐτό εἶναι ἀπαραίτητο διότι πρέπει νά ἀναλυθῆ ἕνας ἱστορικός νόμος πού χαρακτηρίζεται ὡς «ἐτε-ροgονία τῶν σκοπῶν». Σύμφωνα μέ αὐτόν ἕνα γεγονός ἀρχίζει μέ ἄλλη προοπτική καί καταλήγει σέ ἄλλα ἀποτελέσματα, γονιμοποιεῖ ἄλλες θε-τι-κές ἤ ἀρνητικές καταστάσεις.

4. Εἶναι παρατηρημένο ὅτι κάθε ἱστορικός ἐρευνητής ἀναλύει τά γε-γο-νότα μέσα ἀπό διάφορες ὀπτικές γωνίες. Ἄλλοτε ἐπιλέγει νά συγκεκριμενοποιῆ τόν λόγο του σέ ἕνα ἐπί μέρους γεγονός, τό ὁποῖο ἀναλύει σέ βάθος διότι θέλει νά φωτίση τό ὑπόβαθρο τοῦ «ὅλου», καί ἄλλοτε παρουσιάζει τό «ὅλον» κατά τρόπον ἐπιφανειακό γιά νά δια-πιστώση τά ἀποτελέσματα καί τίς ἐπιπτώσεις του στό κοινωνικό καί παγκόσμιο γίγνεσθαι.

Ὁ Γιῶργος Καραμπελιᾶς στό παρόν βιβλίο, ὅπως καί σέ ὅλα τά βιβλία του, χρησιμοποιεῖ σύνθετη μέθοδο, δηλαδή καί διατρέχει τά ἱστορικά γεγονότα σέ εὐθύγραμμο χρόνο, ἀπό τήν μάχη τοῦ Ματζικέρ τό 1071 μέχρι τό 2021, ἀλλά καί ἐπικεντρώνεται σέ ἐπί μέρους ἱστορικά γεγονότα τά ὁποῖα θέλει νά φωτίση σέ ἀναφορά πρός τό «ὅλον». Αὐτό σημαίνει ὅτι ἀναλύει μερικά «ἐπί μέρους» γεγονότα γιά νά δῆ τίς ἐσωτερικές ὑπόγειες δυνάμεις πού καθορίζουν τά

γεγονότα, καθώς ἐπίσης περιγράφει τό «ὅλον» τοῦ ἱστορικοῦ γίγνεσθαι γιά νά δῆ τίς ἐπιπτώσεις καί νά τά ἐντάξη στό παρόν καί στό μέλλον τῆς ἱστορίας.

Τά ὀκτώ κεφάλαια τοῦ βιβλίου διατρέχουν μιά ἱστορία πάνω ἀπό 800 χρόνια καί παρουσιάζουν τίς ἑξῆς περιόδους: 1204 – 1821, 1821 – 1830, 1830 – 1909, 1909 - 1922, 1922 – 1940, 1940 – 1949, 1949 – 1974 καί 1974 – 2021.

Θεωρῶ ὅτι τό βιβλίο αὐτό εἶναι πολύ ἐπίκαιρο γιατί, ἐκτός τῶν ἄλλων ἤδη βρισκόμαστε στό τέλος τῆς ἐπετείου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανα-στάσεως, καί μέ τήν ἔναρξη τοῦ νέου ἔτος ἀρχίζει μιά ἄλλη θλιβερή ἐπέτειος τῶν ἑκατόν χρόνων ἀπό τήν τραγωδία τοῦ 1922, πού εἶναι ἡ χειρότερη τραγωδία γιά τόν Ἑλληνισμό ὡς Ρωμηοσύνη ἀπό τό 1453, πού ἔπεσε ἡ Βασιλεύουσα πόλη, ἡ πρωτεύουσα τῆς Χρι-στιανικῆς Ρω-μαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, γιατί τό 1922 μετα-κινήθηκε ὅλος ὁ ἑλληνορθόδοξος πληθυσμός καί χάθηκαν ἱστορικές παραδό-σεις αἰώνων.

Ὁπότε τό βιβλίο αὐτό προσφέρει πολλά ἐρεθίσματα γιά προβλη-ματισμό, ὥστε νά μή συμπεριφερόμαστε ὡς ἀφελεῖς ἑορταστές, ὅπως γίνεται στά πανηγύρια μέ τήν μουσική, τόν χορό καί τό ποτό. Ἐννοῶ ὅτι πολλές φορές, ἄν δέν δοῦμε τήν ὁλότητα τῶν ἱστορικῶν γεγονότων, μιάζουμε μέ χορευτές πού διασκεδάζουν κάτω ἀπό τήν ἐπίρεια τοῦ ἀλκοόλ καί τῶν παθῶν. Ὁ Γιῶργος Καραμεπελιᾶς καί μέ τό ἔργο του αὐτό ἀποφεύγει αὐ-τόν τόν πει-ρασμό.

5. Συνέχεια τοῦ προηγουμένου εἶναι ὅτι ὁ συγγραφεύς τοῦ βιβλίου αὐτοῦ ἐντοπίζει τίς διάφορες πλευρές τοῦ γεγονότος, σέ ἀντίθεση μέ ἄλλους πού ἀσχο-λοῦνται μονοδιάστατα. Ἄλλοι διατεί-νονται ὅτι ἡ Ἐπανάσταση τοῦ 1821 «παραμένει ἀνολοκλήρωτη παρά τούς μεγάλους καί κάποτε ὑπεράνθρωπους ἀγῶνες τῶν Ἑλλήνων», ἄλλοι ὑποστηρίζουν ὅτι, ἀφοῦ δέν ὁλο-κληρώθηκε «ἐδαφικά», τουλάχιστον νά ὁλοκληρωθῆ «ἱστορικά-πολιτι-σμικά, γεωπολιτικά, κρατικά», ἄλλοι ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ Ἐπανάσταση «ἔχει ὁλοκληρωθεῖ» μέ τήν συγκρότηση ἑνός Ἑλληνικοῦ Κράτους, καί ἄλλοι «τήν θεωροῦν παντελῶς ἀποτυ-χημένη».

Ὁ συγγραφεύς τοῦ βιβλίου αὐτοῦ φαίνεται νά ἀποδέχεται ὅτι ἡ Ἐπα-νάσταση τοῦ 1821, παρά τά λάθη πού ἔγιναν συνετέλεσε ἔστω στήν συγ-κρότηση τοῦ ἐλεύθερου ἀπό τόν Ὀθωμανικό ζυγό Ἑλληνικοῦ Κρά-τους, ἀλλά σέ ἐμᾶς ἐναπόκειται «νά ὁλοκληρώσουμε τήν ἐπανάσταση». Γιά τόν σκοπό αὐτόν «ὑπάρχουν ὁρισμένες προϋποθέσεις». Τίς κατα-γράφει συνοπτικά.

«Ἡ πρώτη μᾶς ὑποχρεώνει νά στηριχθοῦμε ἀποφασιστικά στή μακρά ἱστορική μας διαδρομή καί τόν πολιτισμό μας, διαδρομή πού ἀφορᾶ προεξόχως καί τήν ἄμεσα ψηλαφούμενη ἱστορική ἐμπειρία τῶν τελευταίων διακοσίων χρόνων. Ἡ δεύτερη ἐπιτάσσει νά ὁλοκληρώσουμε τόν ἐκσυγ-χρονισμό τῆς παράδοσής μας,

καταβάλλοντας τίς ὑπεράνθρωπες προσπάθειες πού ἀπαι-τοῦνται γιά τήν ἀνάταξη τῶν κρατικῶν ὀντοτήτων τοῦ ὑπαρκτοῦ ἑλληνισμοῦ, δηλαδή τῆς Ἑλλάδας καί τῆς Κύπρου. Ἡ τρίτη εἶναι ἡ ἀναφορά σέ ἕνα εὐρύτερο ὅραμα, οἰκουμενικοῦ χαρακτήρα, πού προσφέρει προοπτική καί κατευθυντι-κότητα στούς ἀγῶνες τοῦ παρόντος καί στήν ὁποία θά μποροῦσε νά στρατευθεῖ ἀποτελεσματικά καί ἡ ἑλληνική Διασπορά».

Διαβάζοντας κανείς προσεκτικά τό βιβλίο αὐτό διακρίνει ὅλη τήν σκέψη τοῦ συγγραφέως του, δηλαδή ἀφ' ἑνός μέν τήν κριτική τῶν γεγονότων ἀφ' ἑτέρου δέ τό ὅραμα καί τήν προοπτική γιά τό παρόν καί τό μέλλον.

Ἀσκεῖ κριτική γιά τήν μή ὁλοκλήρωση τῆς μεγάλης ἰδέας μέ τήν ἀπελευθέρωση τῆς Ἰωνίας μέ πρωτεύουσα τήν Κωνσταντινούπολη καί τήν ἑνσωμάτωση τῆς Κύπρου στήν ἐλευθερωμένη Ἑλλάδα, καθώς ἐπίσης γιά τήν ὑφέρπουσα ἀπειλή ἐξαφάνισης πολιτιστικά αὐτοῦ τοῦ ἐλευθέρου Κράτους.

Συγχρόνως, ὅμως, καταγράφει καί τό ὅραμά του γιά τήν ὁλοκλήρωση τοῦ ἐλευθέρου Ἑλληνικοῦ Κράτους ἀπό πλευρᾶς πολιτιστικῆς καί γεωπολιτικῆς, μέ τήν ἀνάπτυξη τῆς πολιτιστικῆς συνέχειας τοῦ Κράτους ἀπό πλευρᾶς γλώσσας, παράδοσης καί ὀρθόδοξης ἰδιοπροσωπίας.

Αὐτό σημαίνει ὅτι στήν ὅλη σκέψη τοῦ συγγραφέως ἐνυπάρχει καί ἡ κριτική τῶν διαφόρων ἀποτυχιῶν, λόγῳ πολλῶν διχασμῶν, ἀλλά καί τό ὅραμα γιά τήν μή ἐξαφάνιση ἀπό πλευρᾶς πολιτιστικῆς καί ἰδιοπροσωπείας τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, τό ὁποῖο πρέπει νά διακρίνεται ἀπό τήν πεμπτουσία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους.

Φαίνεται καθαρά, ὅτι ὁ συγγραφεύς τοῦ παρόντος πονήματος δέν γράφει ὡσάν νά παρευρίσκεται ἐκστασιασμένος σέ ἕναν χορό, πού παίζουν διάφορα ὄργανα, ἀλλά γράφει νηφάλια, ἀναλύει καί κρίνει συνθετικά, σύμφωνα μέ τήν πάγια τακτική του νά βλέπη τά θέματα στό παρόν μέσα ἀπό παραγωγικό καί συνθετικό τρόπο. Ὁπότε, σέ ἀντίθεση μέ αὐτούς πού σκέπτονται «"μικρά" γιά τό παρόν, μεγαλόσχημα γιά τό παρελθόν καί νεφελωδῶς γιά τό μέλλον», δέν κάνει ἁπλῶς ἱστορία τοῦ παρελθόντος, οὔτε κομπάζει γιά τό παρόν, ἀλλά δημιουργεῖ προϋποθέσεις μελ-λον-τικῆς ἐπαναστατικῆς ἀναγεννήσεως.

6. Ἄν θά πρέπει νά κάνω κάποιες κριτικές ἐπισημάνσεις, μετά τήν ἀνάγνωση τῶν περιεχομένων τοῦ βιβλίου, τῆς Εἰσαγωγῆς καί διαφόρων κεφαλαίων πού μέ ἐνδιέφεραν, θά μποροῦσα νά πῶ ὅτι ὁ Γιῶργος Καρα-μπελιᾶς εἶναι ἐρευνητής τῆς ἱστορίας καί συνθετικός, εἶναι ἱστορικός καί γεωπολιτικός, βλέπει τά πράγματα μέσα ἀπό «τήν δια-χρονία» τοῦ γένους μας, ἀλλά καί ἀπό τήν «συγχρονία» τοῦ ρεαλισμοῦ.

Ὁ ἴδιος παίρνει σαφεῖς ἀποστάσεις ἀπό αὐτούς πού «ἐπιδόθηκαν σέ μία συστηματική κατεδάφιση τῆς ἐγχώριας παράδοσης, ἐμπόδιο, ὅπως πίστευαν, στήν ταχύτερη ἐνσωμάτωση σέ μιά φαντασιακή καί φανταστική ἑνοποιημένη Εὐρώπη». Τέτοιες ἀπόψεις τίς χαρακτηρίζει ὡς «ἑλληνικές ἐλίτ», ὡς «κυ-ρίαρ-χες ἐθνομηδενιστικές ἐλίτ», πού κατασκεύασαν «ἕνα ἱστοριονομικό καί ἰδεολογικό ἀφήγημα κατάλληλο γιά ἕνα μικρό ἐξαρτημένο ἔθνος-κράτος, σέ πορεία στα-διακῆς ἔκλειψης: ἀπέρριπταν τήν ἱστορική του συνέχεια, λοιδοροῦσαν καί ἀπέκρυπταν τά προφανῆ καί ἰσχυρά στοιχεῖα τῆς ἰδιο-προσωπίας του – ὥστε νά μπορεῖ ἀπρόσκοπτα νά ἀποσυντεθεῖ σέ μία φανταστική ὑπερεθνική χοάνη».

Ἐν τέλει ὁ Γιῶργος Καραμπελιᾶς καταγράφει τά ἱστορικά γεγο-νότα στήν ὁλό-τητά τους, τά ἀναλύει, τά σχολιάζει καί τά ἐντάσσει μέσα στό παρόν καί τό μέλλον, τά ἐξετάζει μέσα ἀπό τήν ἀναγέννηση καί ὄχι μέσα ἀπό ἕνα ὀδυνηρό μνημόσυνο οὔτε μέσα ἀπό ἐθνομηδενιστικές ἰδεοληψίες. Ἑπομένως, τόν εὐχαριστῶ γιά ὅλο αὐτό τό ἱστορικό καί ἐνθαρ-ρυντικό κοίταγμα τῶν γεγονότων πού συνέβησαν σέ αὐτόν τόν χῶρο πού βρισκόμαστε, ἀφοῦ τά βλέπει μέσα ἀπό τήν «διαχρονία», τήν «συγχρονία» καί τήν μελλοντική προοπτική. Εἶναι μιά ἀνα-γέννηση τοῦ μνημοσύνου.

Τελειώνοντας, θεωρῶ χρέος μου νά εὐχαριστήσω καί τήν γυναίκα του, τήν Χριστίνα Σταματοπούλου, ἡ ὁποία, ὅπως ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ ἀνέλαβε «τό βάρος τῆς ἐπιμέλειας» τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, «ὅπως συμβαίνει μέ ὅλα του (μου) τά βιβλία». Συγχαρητήρια καί στούς δύο.